

Joanna Radzicka
radzicka@biblos.pk.edu.pl
Katarzyna Zawisza
zawisza@biblos.pk.edu.pl
Oddział Informacji Naukowej
Biblioteka Politechniki Krakowskiej

Praktyki i staże zagraniczne w BPK: konfrontacje, wymiana doświadczeń

Streszczenie: Biblioteka Politechniki Krakowskiej (BPK) w ramach oferty edukacyjnej skierowanej do obcokrajowców prowadzi indywidualne i grupowe szkolenia biblioteczne dla studentów oraz zapoznaje zagranicznych pracowników z funkcjonowaniem biblioteki akademickiej. Ponadto umożliwia cudzoziemcom realizację długoterminowych praktyk zawodowych. Szkolenia indywidualne i grupowe prowadzi wyspecjalizowany zespół pracowników Oddziału Informacji Naukowej. Nad realizacją programu szkoleń i staży czuwa kierownik. Ofertę edukacyjną dla obcokrajowców uzupełniają kursy e-learningowe.

Słowa kluczowe: program Erasmus, bibliotekarze, szkolenia, praktyki, staże zawodowe

Od 2005 roku na polskich uczelniach konsekwentnie następuje wzrost liczby studentów zagranicznych, którzy stanowią obecnie 4,88% ogółu studentów w naszym kraju (osiem lat temu było ich zaledwie 0,61%, w roku akademickim 2015/2016 – 4,07%)¹. Wzrasta współczynnik umiędzynarodowienia uczelni. Trend ten można zaobserwować również na Politechnice Krakowskiej (PK), w tym w Bibliotece Politechniki Krakowskiej (BPK), która cieszy się zainteresowaniem pracowników i studentów zagranicznych, chętnie odbywających tu staż czy praktyki.

Pracownicy BPK w ramach oferty edukacyjnej skierowanej do obcokrajowców podejmują następujące działania:

- zapoznają pracowników zagranicznych z uczelnią i biblioteką,
- prowadzą indywidualne i grupowe szkolenia biblioteczne dla studentów podejmujących naukę na PK,
- organizują praktyki zawodowe dla słuchaczy zagranicznych kierunków informacji naukowej i bibliotekoznawstwa.

Wymienione działania mają charakter spersonalizowany i zależne są od potrzeb danej grupy docelowej. Na przykład zapoznanie pracowników zagranicznych z funkcjonowaniem biblioteki to wizyta, która zwyczajowo trwa jeden dzień. Zwiedzanie biblioteki stanowi jeden z kilku punktów, które przyjezdny realizuje na Politechnice Krakowskiej w ramach zagranicznego wyjazdu szkoleniowego z programu Erasmus czy w formie wycieczki edukacyjnej. Uczestnikami szkoleń byli dotychczas pracownicy administracyjni z: Hiszpanii, Uniwersytet Alicante – prawnik; Litwy, Uniwersytet w Kownie – dwóch pracowników z Biura Współpracy Międzynarodowej; Ukrainy, Politechnika Lwowska – grupa bibliotekarzy. Przebieg takiej wizyty obejmuje

¹ Raport „Studenci zagraniczni w Polsce 2017”. Newsletter „Study in Poland” [online]. 2017, nr 18 (146). [Dostęp 18.12.2018]. Dostępny w:
http://www.studyinpoland.pl/konsorcjum/index.php?option=com_content&view=article&id=14515:raport-studenci-zagraniczy-w-polsce-2017&catid=258:145-newsletter-2017&Itemid=100284.

prezentację Biblioteki PK, w tym jej strukturę, zasoby drukowane i elektroniczne, informację o organizowanych szkoleniach, warsztatach, imprezach. Omawiana jest też współpraca z uczelnią, innymi bibliotekami oraz przynależność do stowarzyszeń. Zwiedzanie poszczególnych agend bibliotecznych stanowi ostatni punkt pobytu w BPK.

Kolejną formą oferty edukacyjnej Biblioteki PK jest prowadzenie indywidualnych i grupowych szkoleń bibliotecznych dla studentów zagranicznych podejmujących naukę na PK. W ramach kooperacji z Działem Współpracy Międzynarodowej PK organizowane są nieobowiązkowe szkolenia biblioteczne na początku semestru zimowego/letniego tzw. *Library literacy for groups*. Zajęcia, prowadzone w Oddziale Informacji Naukowej (OIN), obejmują prezentację biblioteki, wyjaśnienie zasad korzystania i funkcjonowania katalogu, konta użytkownika i strony WWW. W ramach danego szkolenia realizowane jest również wyszukiwanie informacji w bazach danych i zasobach sieciowych z uwzględnieniem kompetencji wyszukiwawczych studentów oraz realizowanego przez nich toku studiów. Dla przychodzących do biblioteki obcokrajowców bibliotekarze prowadzą także indywidualne szkolenia, które realizowane są głównie przez pracowników OIN, chociaż podstawowych informacji udzielają również osoby zatrudnione w Oddziale Udostępniania Zbiorów.

Forma szkolenia, która od pracowników BPK wymaga najwięcej czasu i zaangażowania, ale daje też dużo satysfakcji, to praktyki zawodowe studentów zagranicznych. Procedury administracyjne, które należy spełnić, wymagają rozpoczęcia przygotowań do tego kilkutygodniowego treningu na kilka miesięcy przed przybyciem studenta. Uczelnia macierzysta obcokrajowca określa m.in. korzyści edukacyjne stażu i kompetencje, które powinien nabyć student w trakcie pobytu w innej jednostce naukowej. Udziela pomocy w wyborze uczelni przyjmującej na staż, ustala kryteria, jakie muszą spełnić studenci wyjeżdżający. Ponadto wysyłając studenta do innego kraju, powinna zapewnić mu wsparcie logistycznie, np. poprzez pomoc w załatwieniu biletów, wizy (jeśli jest potrzebna), ubezpieczenia. Uczelnia przyjmująca wyznacza studentom zadania i obowiązki, zgodne z umową stażu, z zagwarantowaniem dostępności do odpowiedniego sprzętu i pomocy. Sporządza umowę lub inny równoważny dokument regulujący staż, spełniający wymagania ustawodawstwa krajowego. Wyznacza osoby, które będą pomocne dla studentów zagranicznych oraz zapewnia praktyczną pomoc związaną z zapoznaniem obcokrajowców z kulturą kraju. Student ze swej strony zobowiązuje się do wypełnienia warunków zawartych w umowie, przestrzegania zasad i reguł uczelni przyjmującej na praktykę oraz przedkłada uczelni macierzystej końcowe sprawozdanie ze stażu. Chcąc wziąć udział w stażu, student musi ukończyć tok studiów na macierzystej uczelni. Po powrocie do kraju pozostaje mu jedynie obrona pracy dyplomowej, do której materiały może zbierać również w Polsce.

Warto zaznaczyć, że to tyle w teorii, natomiast praktyka oraz dotychczasowe doświadczenia pokazują, że studenci zagraniczni przyjeżdżający do BPK byli w różnym stopniu przygotowani do stażu (np. posiadali różny poziom znajomości języka angielskiego). Byli też nieodpowiednio przygotowani do funkcjonowania w Krakowie (np. nie mieli ubezpieczenia czy zorganizowanego zakwaterowania). W rozwiązywanie ewentualnych trudności logistyczno-organizacyjnych włączali się pracownicy OIN. Praktyki zawodowej dla obcokrajowców trwały pięć miesięcy. W tym czasie stażysta podejmował zadania wyznaczone mu w różnych działach BPK, co następnie dokumentował w prowadzonym dzienniczku praktyk. Koordynatorem prawidłowego przebiegu długoterminowego szkolenia ze strony biblioteki był kierownik Oddziału Informacji Naukowej.

Przebieg praktyki zawodowej dla studentów (dotychczas z Hiszpanii) w szczególności.

Oddział Informacji Naukowej:

- udzielanie informacji dotyczących struktury, zasad funkcjonowania biblioteki oraz pracy polskich bibliotek naukowych,
- wdrażanie w prace administracyjne na stronie WWW biblioteki: wyszukiwanie i zamieszczanie ciekawych linków, sprawdzanie aktywnych linków, tworzenie hiszpańskiej wersji strony BPK,
- tworzenie ulotek o BPK i elektronicznych zasobach w języku hiszpańskim (nauka programu CorelDraw5),
- przygotowanie kursu e-learningowego w języku hiszpańskim dla nowych użytkowników BPK (kolejni stażyści aktualizowali informacje w kursie),
- wyszukiwanie informacji w bazach danych,
- działalność promocyjna BPK, np. pomoc w organizacji Tygodnia BPK.

Oddział Udostępniania:

- praca w wypożyczalni, pomoc przy pracach katalogowych,
- pomoc w pracach w Czytelnii Głównej – obsługa użytkowników, porządkowanie księgozbioru,
- pomoc w realizacji zamówień Wypożyczalni Międzybibliotecznej, pomoc w nawiązaniu współpracy z innymi hiszpańskimi bibliotekami.

Oddział Zbiorów Ciągłych i Elektronicznych:

- sprawdzanie kompletności wolumenów poszczególnych czasopism,
- praca przy wycofywaniu starych zbiorów,
- skanowanie spisów treści czasopism i dołączanie linków do katalogu.

Ponadto stażyści mieli możliwość zwiedzenia bibliotek krakowskich. Odbyły się m.in. wycieczki do Biblioteki Jagiellońskiej, Biblioteki Głównej Akademii Górniczo-Hutniczej, Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego, Biblioteki Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza-Modrzewskiego, Biblioteki Głównej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, Biblioteki Głównej AWF.

Dotychczas staże w BPK odbyli:

- student Jose Ramon Ferre Valle (Universitat Politècnica de València), termin: 7.05–30.09.2012 r.,

Fot. 1. Jose Ramon Ferre Valle
Źródło: zbiory autorek.

- studentki Laura Perez Calvo i Irene Morillas Barnes (University of Granada), termin: 18.11.2013–15.05.2014 r.

Fot. 2. Stażystki z Hiszpanii
Źródło: zbiory autorek.

Planowany jest kolejny staż w pierwszym kwartale 2019 r. (trzytygodniowy). BPK będzie gościć stażystę Nyakundi James Nyambane z Biblioteki i Centrum Informacji Międzynarodowego Uniwersytetu w Stanach Zjednoczonych (United States International University – Africa). Student odbędzie praktykę w ramach programu IATUL International Study Programme 2019.

Realizowanie przez Bibliotekę Politechniki Krakowskiej oferty edukacyjnej dla użytkowników zagranicznych to przedsięwzięcie, które rozwijają zarówno przyjeżdżających obcokrajowców, jak i goszczących ich pracowników BPK. Studenci wskazują kilka pozytywnych aspektów takiego wyjazdu, które odnoszą się zarówno do stażystów, jak i pracowników opiekujących się stażystami. Należą do nich m.in. zdobyte doświadczenie zawodowe, poprawa płynności językowej, rozwój kreatywności, przerwanie codziennej rutyny, nawiązanie nowych znajomości, poznanie kultury innego kraju, co w przypadku stażystów przekłada się na szansę znalezienia pracy.

Bibliografia:

1. Raport „Studenci zagraniczni w Polsce 2017”. *Newsletter „Study in Poland”* [online]. 2017, nr 18 (146). [Dostęp 18.12.2018]. Dostępny w: http://www.studyinpoland.pl/konsorcjum/index.php?option=com_content&view=article&id=14515:raport-studenci-zagraniczi-w-polsce-2017&catid=258:145-newsletter-2017&Itemid=100284.

RADZICKA, J., ZAWISZA, K. Praktyki i staże zagraniczne w BPK: konfrontacje, wymiana doświadczeń. Biuletyn EBIB [online] 2019, nr 1 (184), Użytkownicy zagraniczni w bibliotekach. [Dostęp 18.02.2019]. ISSN 1507-7187. Dostępny w: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/679>.